

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 2. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 50

Potpis članova Školskoga

povjerenstva

Pečat škole

1. _____

2. _____

Potpis članova Školskoga povjerenstva koji su vrednovali odgovore:

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke rješavaj prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuju se rješenja iz *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelj ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodijeli Školsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori i odgovori napisani u zagradama ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Školsko povjerenstvo.

PRVIH PET ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

Tab. 1. Odabrani demografski pokazatelji za dva primjera država 2022. godine

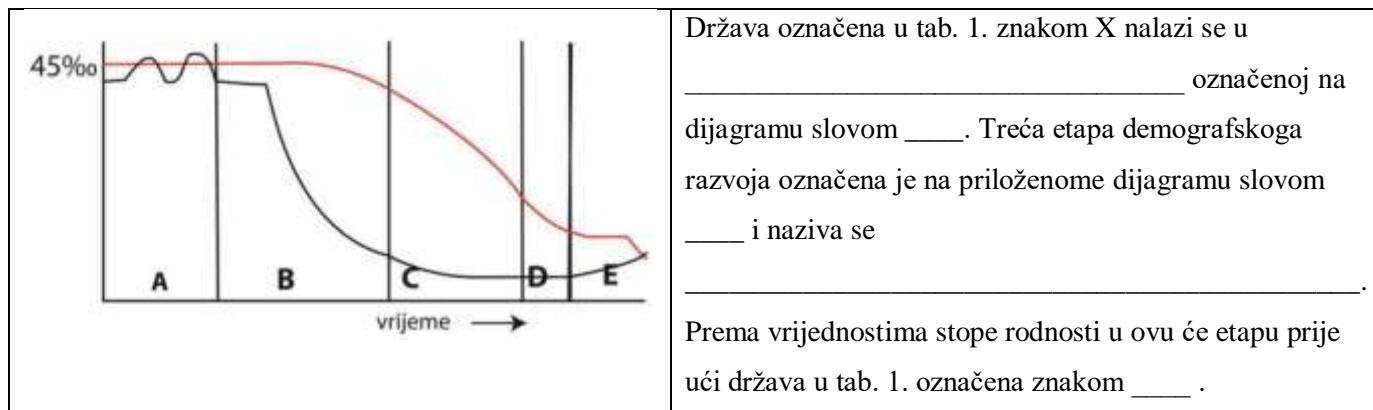
Država	Stopa rodnosti (‰)	Stopa smrtnosti (‰)	Stopa prirodne promjene (‰)	Stopa migracijske bilance (‰)	Stopa općega kretanja stanovništva (‰)
X		13,5		– 3	24,5
Y	16,8	10,3	6,5		6,7

- 3 1. Izračunaj stopu prirodne promjene i stopu rodnosti u državi označenoj znakom X, a stopu migracijske bilance u državi označenoj znakom Y. Dobivene vrijednosti upiši u tablicu.

Prostor za računanje

- 1 2. Stopa rodnosti veća je u državi označenoj u tablici 1. znakom _____. Stopa prirodne promjene manja je u državi označenoj u tablici 1. znakom _____.

- 3 3. Riješi zadatak s pomoću tablice 1. i priloženoga dijagrama demografskoga razvoja upisom odgovarajućega slova i naziva **podetape** demografske tranzicije, slova i naziva **etape** demografskoga razvoja te odgovarajućega znaka.

- 1 4. Kakav je BND/stan. svojstven državama čiji je primjer u tablici označen znakom X?

a) niski b) niži srednji c) viši srednji d) visoki

- 1 5. Koja od navedenih država ima demografska obilježja kao primjer označen znakom Y u tab. 1.?

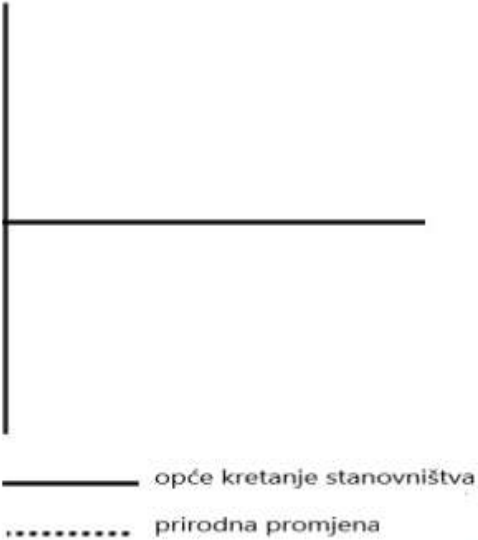
a) Hrvatska b) Indija c) Mozambik d) Švedska e) Bugarska

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE I SKICE.

3 6.

Tab. 2. Odabrani demografski pokazatelji za dva primjera država od 2010. do 2020. godine

Država	Stopa rodnosti (%)	Stopa smrtnosti (%)	Stopa prirodne promjene (%)	Stopa migracijske bilance (%)	Stopa općega kretanja stanovništva (‰)
A	11,6	7,2	4,4	12,0	
B	36,6	6,6	30,0	– 2,7	27,3

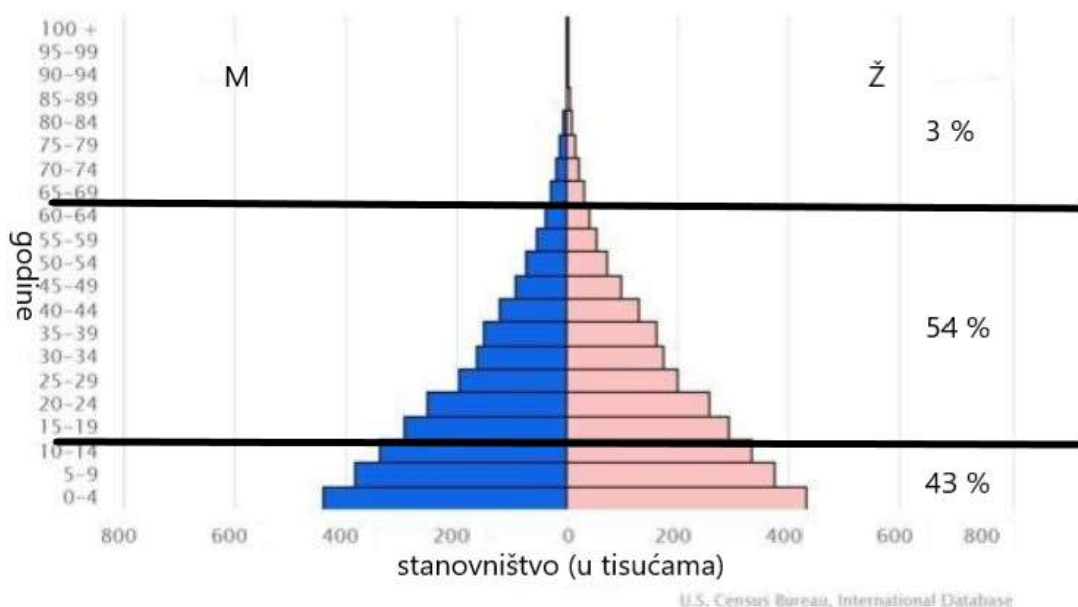

a) Odredi stopu općega kretanja stanovništva države označene slovom A. Vrijednost stope općega kretanja stanovništva upiši u tablicu.

b) Prikaži grafički na priloženoj skici s pomoću znakova u tumaču podtip (trend) općega kretanja stanovništva države označene slovom A.

c) Naziv je ili simbol podtipa (tenda) općega kretanja stanovništva države označene slovom B _____.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA DIJAGRAMA DOBNO-SPOLNE STRUKTURE STANOVNIŠTVA.

1 7. Koji je naziv tipa prikazane dobne strukture stanovništva?

1 8. Prema podacima u priloženome dijagramu indeks starosti iznosi _____.

Prostor za računanje

1 9. Koliko iznosi koeficijent mladosti u populaciji za koju je priložen dijagram dobno-spolne strukture stanovništva? _____

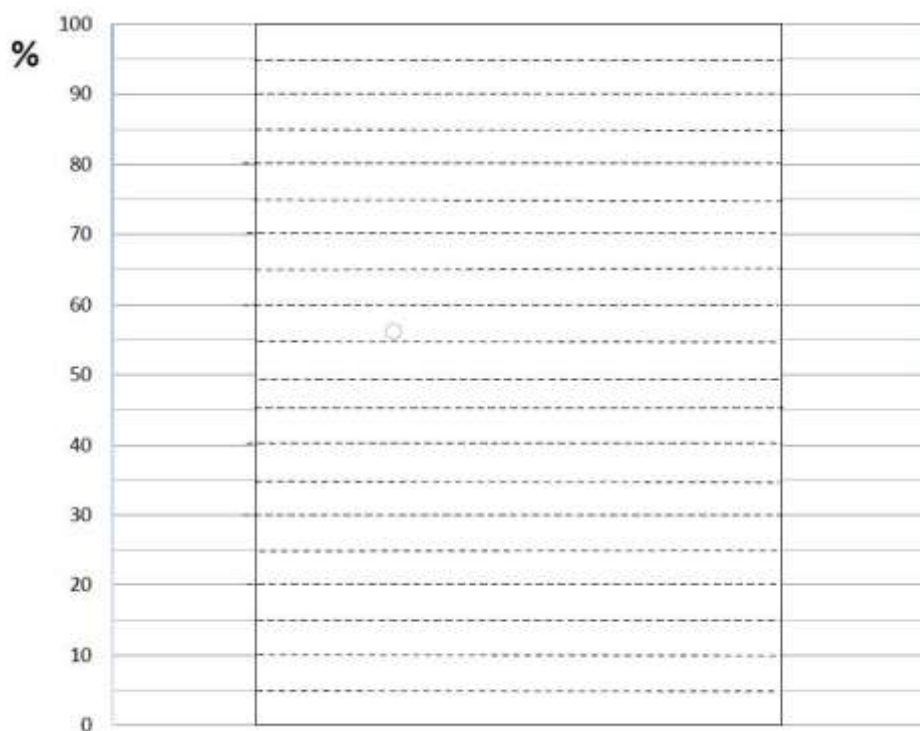
1 10. U kojoj je od navedenih dobnih skupina koeficijent feminiteta manji od 100?

a) 5 – 9 godina b) 30 – 34 godine c) 40 – 44 godine d) 75 – 79 godina

SLJEDEĆA DVA ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA STRUKTURNOG STUPCA.

3 11. Populacija čiji je dijagram dobno-spolne strukture prikazan u prethodnim zadacima (na prethodnoj stranici) ima udjele zaposlenih u pojedinim sektorima djelatnosti od 5 %, 20 % i 75 %, pri čemu je industrijalizacija u državi u kojoj ova populacija živi na samim počecima.

Odredi segmente pojedinoga sektora djelatnosti u strukturnome stupcu tako da prvi bude primarni, zatim sekundarni i na koncu tercijarni sektor. U svaki segment upiši pripadajući naziv sektora djelatnosti.

1 12. Naziv je tipa gospodarske strukture stanovništva prikazanoga u strukturnome stupcu

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA TEKSTA.

3 13. Tvrtka Adria Mobil jedan je od vodećih proizvođača kamp-kućica u Europi. Sjedište je tvrtke u Novome Mestu, središtu Dolenjske, povijesno-geografske regije južno od Ljubljane. U Adria Mobilu radi i dio radnika iz Karlovačke i Zagrebačke županije koji svakodnevno iz svojih domova odlaze na posao u Novo Mesto i druga naselja u kojima tvrtka djeluje.

Tip prostornoga kretanja stanovništva spomenut u tekstu nazivamo _____, a prema uzroku riječ je o _____ prostornoj pokretljivosti, koja je u ovome primjeru prema dometu _____ (upiši naziv).

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

Županija	Stanovništvo	
	Popis 2011.	Popis 2021.
Republika Hrvatska	4 284 889	3 871 833
Zagrebačka	317 606	299 985
Krapinsko-zagorska	132 892	120 702
Sisačko-moslavačka	172 439	139 603
Karlovačka	128 899	112 195
Varaždinska	175 951	159 487
Koprivničko-križevačka	115 584	101 221
Bjelovarsko-bilogorska	119 764	101 879
Primorsko-goranska	296 195	265 419
Ličko-senjska	50 927	42 748
Virovitičko-podravsk	84 836	70 368
Požeško-slavonska	78 034	64 084
Brodsko-posavska	158 575	130 267
Zadarska	170 017	159 766
Osječko-baranjska	305 032	258 026
Šibensko-kninska	109 375	96 381
Vukovarsko-srijemska	179 521	143 113
Splitsko-dalmatinska	454 798	423 407
Istarska	208 055	195 237
Dubrovačko-neretvanska	122 568	115 564
Međimurska	113 804	105 250
Grad Zagreb	790 017	767 131

2 14. Prosječna godišnja promjena broja stanovnika Hrvatske između popisa 2011. i 2021. godine iznosila je _____. Koliko je približno stanovnika Hrvatska izgubila u navedenom međupopisnom razdoblju u odnosu na popis 2011. godine? *Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.*

- a) 1 % b) 3 % c) 7 % d) 10 %

1 15. Koje je ime županije u Istočnoj Hrvatskoj s najvećom apsolutnom promjenom broja stanovnika između popisa 2011. i 2021. godine? _____

1 16. Koja je županija imala najveću relativnu promjenu broja stanovnika između popisa 2011. i 2021. godine? *Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.*

- a) Bjelovarsko-bilogorska b) Požeško-slavonska c) Sisakko-moslavačka d) Virovitičko-podravsk
e) Vukovarsko-srijemska

1 17. Koja je županija sredinom međupopisnoga razdoblja 2011. – 2021. imala prosječan broj stanovnika 102 878? *Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.*

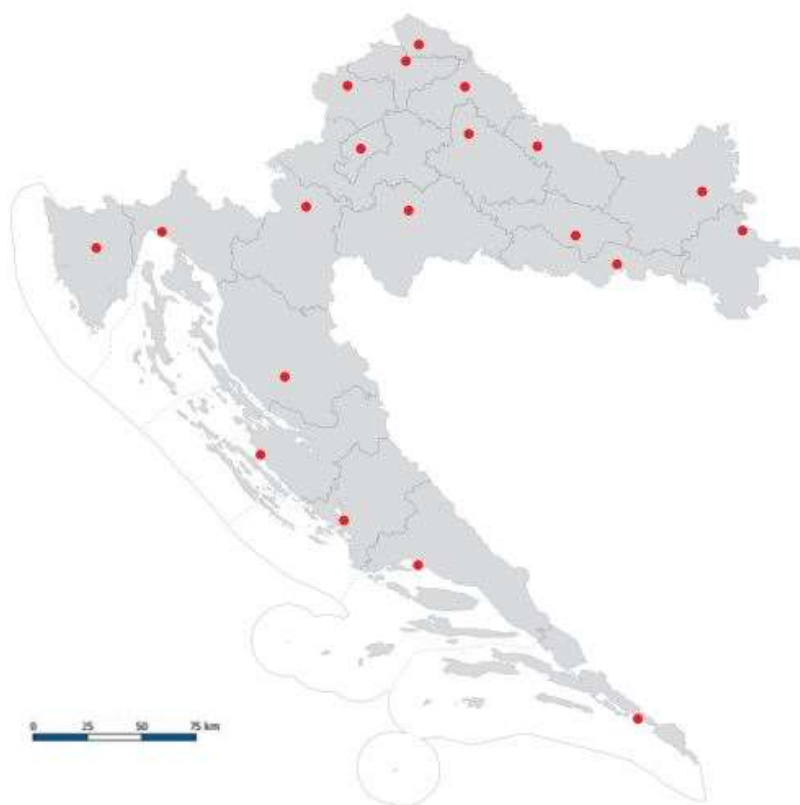
- a) Koprivničko-križevačka b) Bjelovarsko-bilogorska c) Šibensko-kninska d) Međimurska

Prostor za računanje

RIJEŠI ZADATAK S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE (POPIS 2021. GODINE) I GEOGRAFSKE KARTE.

3 18. U tablici su prikazani broj stanovnika zaokružen na tisuće (prema popisu 2021. godine) i površina šest odabranih županija u Republici Hrvatskoj.

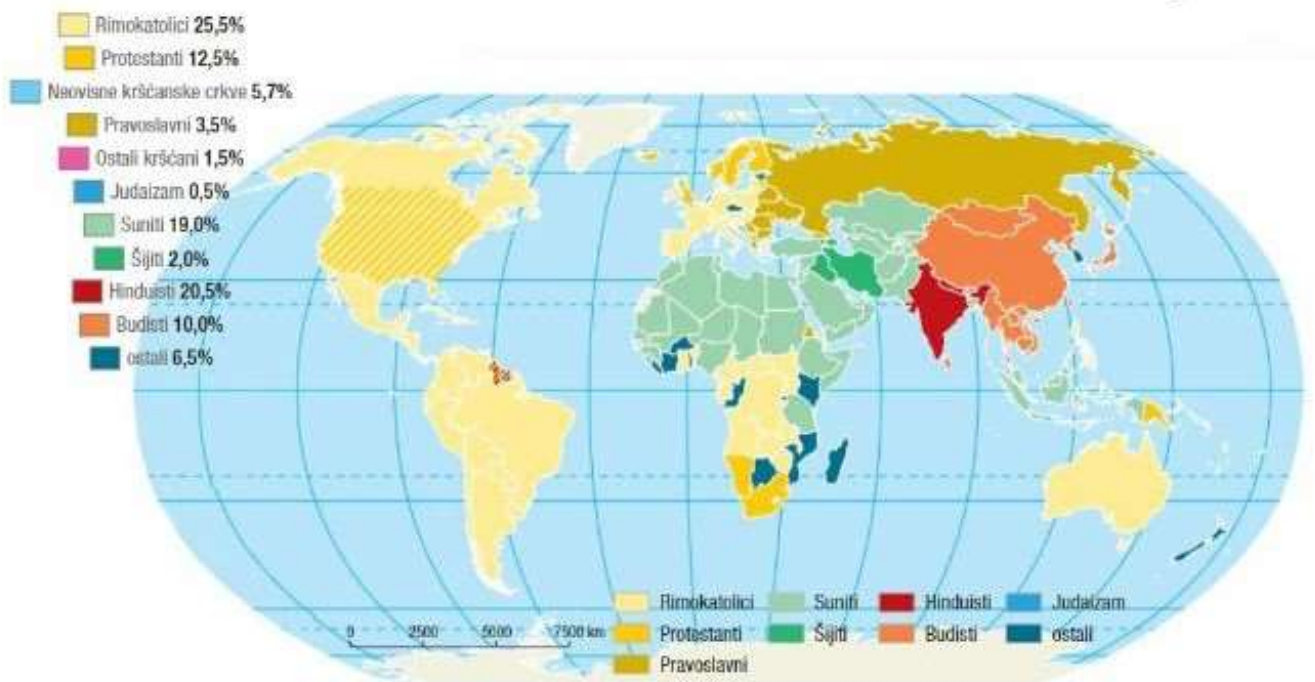
Županija	Broj stanovnika	Površina (km ²)
Dubrovačko-neretvanska	115 000	1 800
Krapinsko-zagorska	120 000	1 200
Sisačko-moslavačka	140 000	4 500
Varaždinska	160 000	1 200
Istarska	195 000	2 800
Virovitičko-podravska	70 000	2 000

Poredaj odabrane županije prema gustoći naseljenosti upisujući brojeve od 1 (najrjeđe naseljena) do 6 (najgušće naseljena) u odgovarajuću županiju na karti.

Prostor za računanje

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

2 19. Ime je površinom i brojem stanovnika najveće šijitske države _____, a ime je veće otočne države u Aziji s dominantnom rimokatoličkom vjeroispoviješću _____.

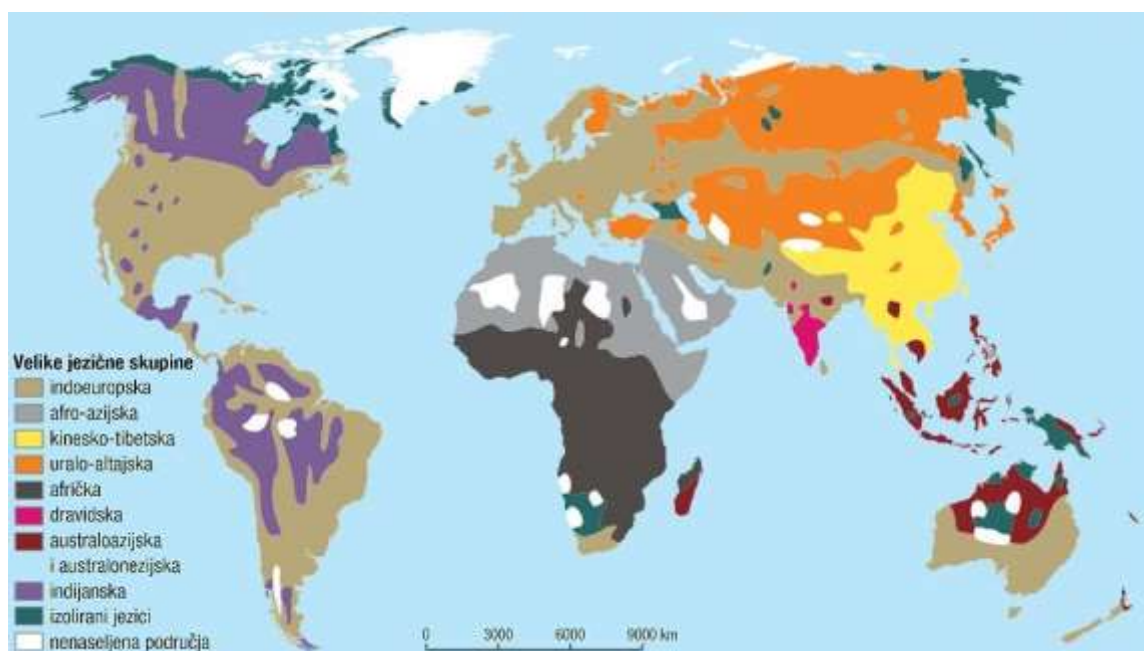
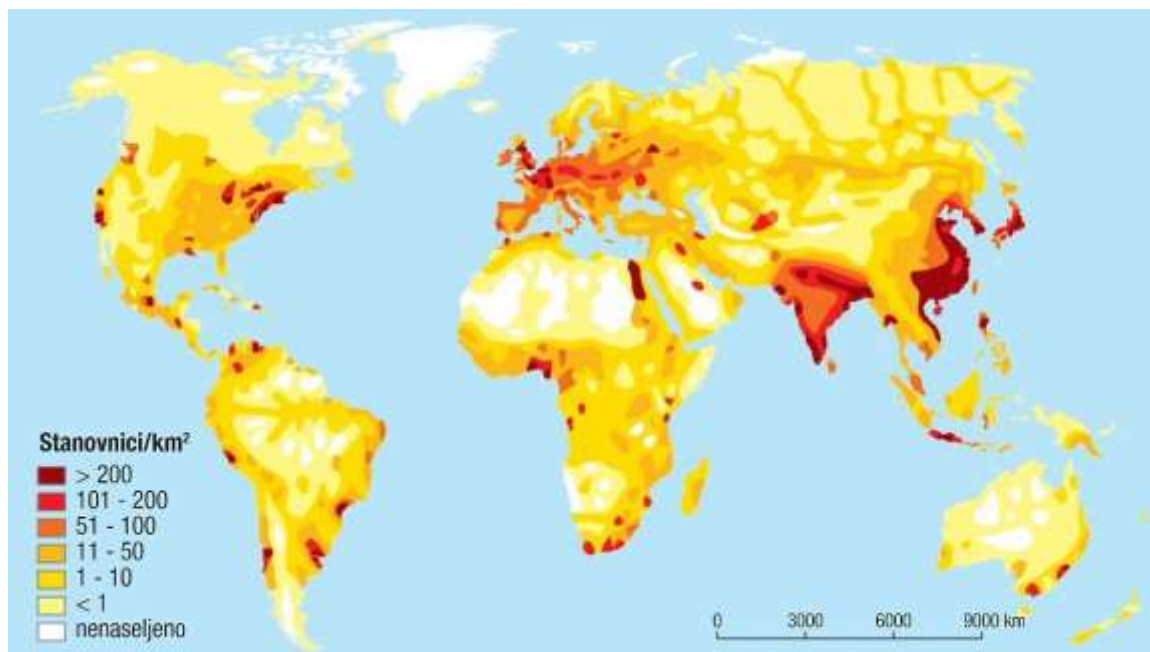
2 20. Naziv je dominantne vjeroispovijesti u državi Južnoj Africi _____, a posljedica je to kolonijalne vlasti države čije je današnje ime _____.

2 21. Riješi zadatak s pomoću geografske karte iz prethodnih dvaju zadataka i priložene fotografije.

Naziv je religije kojoj pripada hram na fotografiji _____. Imenuj površinom i brojem stanovnika manju od dviju država, čije stanovništvo većinski pripada toj religiji.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH GEOGRAFSKIH KARATA.

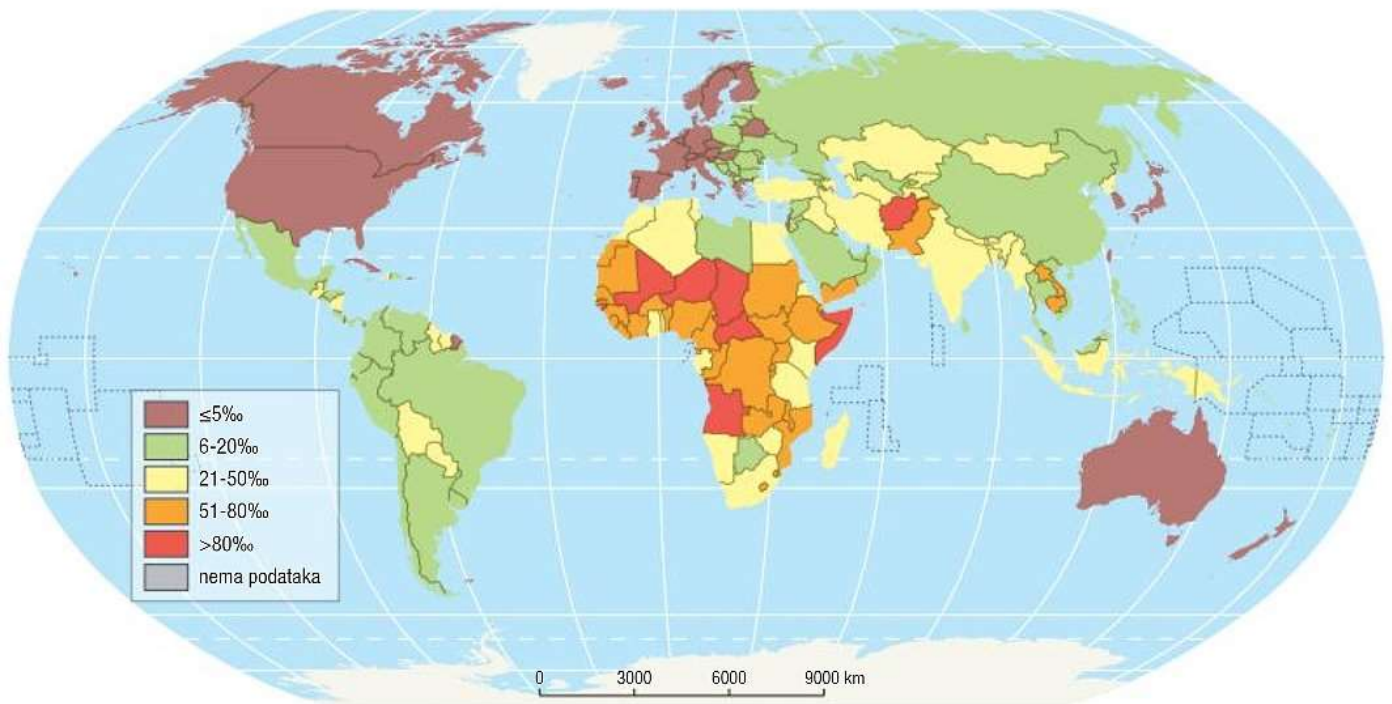
1 22. Koji je naziv velike jezične skupine kojoj pripada većina stanovništva najvećega kontinuiranog područja s gustoćom naseljenosti većom od 200 stan./km² ?

1 23. Koji je naziv prevladavajuće velike jezične skupine u Africi koja obuhvaća najveće kontinuirano područje s gustoćom naseljenosti manjom od 1 stan./km²?

1 24. Koji je naziv prevladavajuće velike jezične skupine na najvećemu kontinuiranom području u Sjevernoj i Južnoj Americi s gustoćom naseljenosti manjom od 1 stan./km²?

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

1 25. Na priloženoj geografskoj karti prikazane su stope infantilnoga mortaliteta 2018. godine.

Koja je od navedenih država imala stopu infantilnoga mortaliteta u razredu 51 – 80 ‰? *Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.*

- a) Meksiko b) Kazahstan c) Jemen d) Angola e) Bocvana

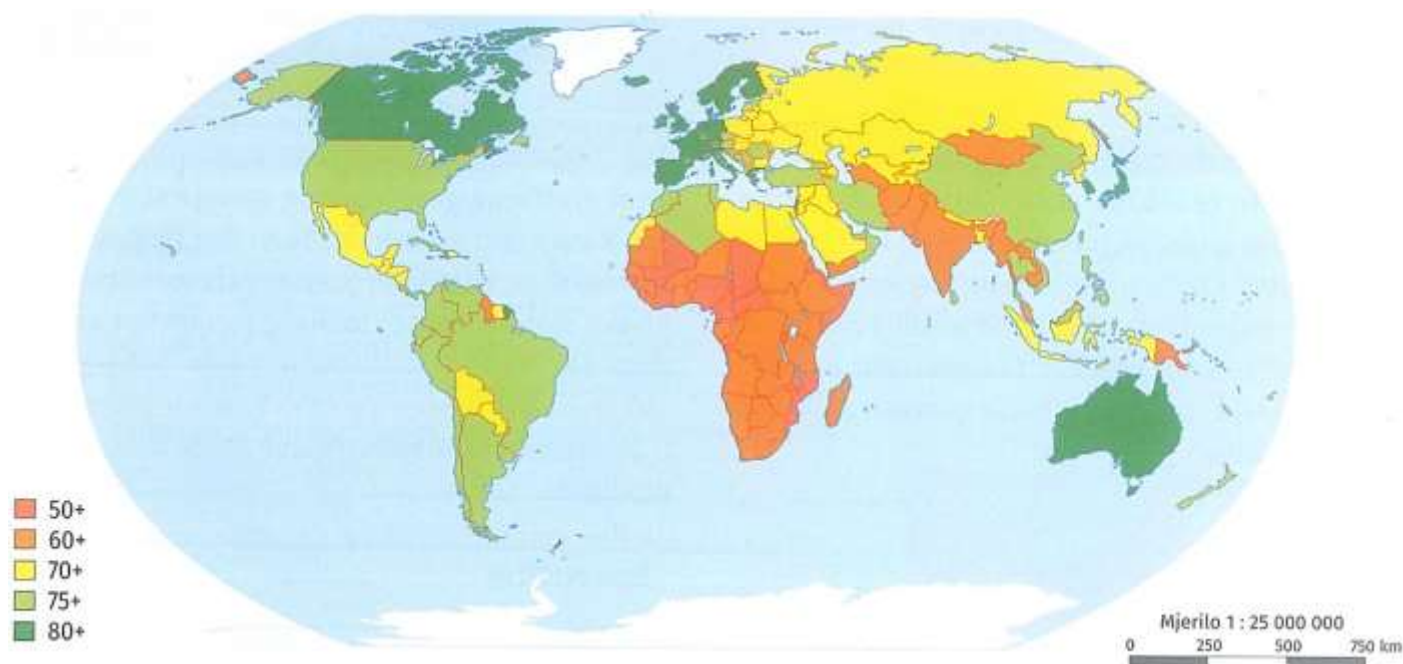
1 26. Koje je ime naseljenoga kontinenta na čijoj su cjelokupnoj površini najniže vrijednosti stope infantilnoga mortaliteta? _____

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA TEKSTA.

3 27. U ovoj državi još je krajem 18. stoljeća počelo smanjenje rodности uz relativno visoku smrtnost, što je dovelo do povećanja stanovništva u razdoblju od 1800. do 1940. za samo oko 50 %, dok su susjedne države u istome razdoblju imale porast veći od 100 %. Stoga već od 1920. godine ta država počinje poticati veću rodność, a od sredine 20. stoljeća potiče i useljavanje stanovništva, posebice iz nekadašnjih kolonija. Rezultat te populacijske politike bila je viša ukupna stopa fertiliteta od one u većini susjednih država.

Ime je kontinenta na kojemu se nalazi ta država _____. Prvu varijantu ekspanzivne populacijske politike koju je provodila ta država nazivamo _____ varijanta, a poslije je počela provoditi i varijantu ekspanzivne populacijske politike koju nazivamo _____ varijanta.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE KOJA POKAZUJE OČEKIVANO TRAJANJE ŽIVOTA 2017. GODINE.

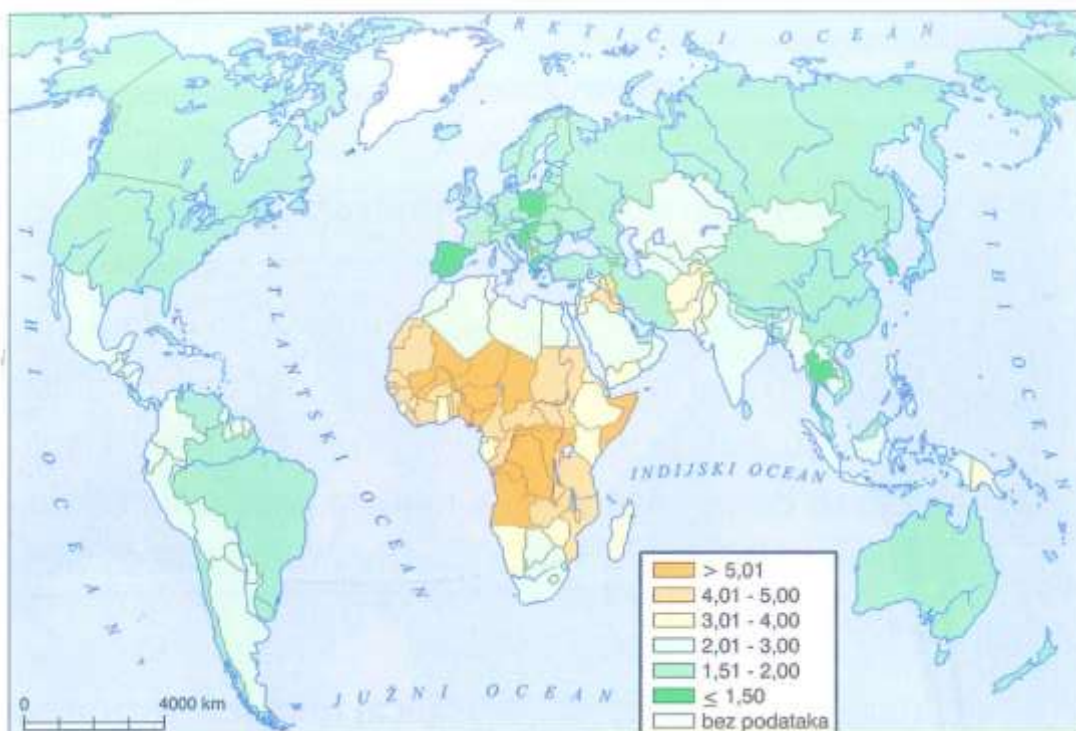

1		<p>28. Koji je pravilan poredak odabranih država prema očekivanome trajanju života od države s najmanjom vrijednošću prema državi s najvećom vrijednošću? <i>Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.</i></p>
---	--	--

- a) Afganistan – Bjelokosna Obala – Irska – Peru – Ukrajina
b) Bjelokosna Obala – Afganistan – Ukrajina – Peru – Irska
c) Afganistan – Bjelokosna Obala – Peru – Ukrajina – Irska
d) Afganistan – Ukrajina – Bjelokosna Obala – Irska – Peru
e) Bjelokosna Obala – Ukrajina – Afganistan – Peru – Irska

1		29. U kakvu su odnosu gospodarski razvoj i očekivano trajanje života? Objasni jednom rečenicom.
---	--	---

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE KOJA PRIKAZUJE VISINU UKUPNE STOPE FERTILITETA.

1 30. Koji je pravilan poredak odabranih država prema vrijednosti ukupne stope fertiliteta od države s najmanjom vrijednošću prema državi s najvećom vrijednošću?

- a) Somalija – Irak – Papua Nova Gvineja – Čile – Poljska
- b) Poljska – Čile – Papua Nova Gvineja – Irak – Somalija
- c) Čile – Poljska – Irak – Somalija – Papua Nova Gvineja
- d) Irak – Somalija – Čile – Papua Nova Gvineja – Poljska
- e) Papua Nova Gvineja – Poljska – Čile – Irak – Somalija

2 31. Imenuj dvije države od onih navedenih u prethodnom zadatku za koje se sa sigurnošću može reći da njihove stope fertiliteta ne omogućuju jednostavnu reprodukciju stanovništva.